

DÉLMAGYARORSZÁG

AZ MSZMP SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Az ipari szövetkezetek fejlődéséről

Októberben összeül az helyettesítő cikkek termelési szövetkezetek VII. kongresszusa. Kedden az ipari szövetkezetek országos tanácsa ülést tartott, amelyen megtárgyalta a kongresszus elé kerülő dokumentumokat, a többi között az előző kongresszus óta végzett munkáról szóló beszámolótervezetet.

Ennek alapján megállapították, hogy az ipari szövetkezetek sikerrel teljesítették a tíz évvel ezelőtt elhatározott fejlesztési programjukat. Jelenleg 867 ipari szövetkezet és 16 szövetkezeti közös vállalat működik. A szervezeti változások következtében a szövetkezetek száma az elmúlt öt esztendőben 182-vel csökkent, a vállalatok száma pedig ötten emelkedett. Kialakultak a gazdaságilag erős, az igényeket jobban kielégítő, nyereségesen gazdálkodó szövetkezetek, amelyekben lehetővé vált a termelés szerkezetének megújítása, a gazdaságosabb tevékenység kialakítása. Csökkent az elvesztéssel dolgozó szövetkezetek száma. A lakossági áruhalmozás növelésében jelentős részt vállaltak a könnyűipari szövetkezetek, termékeikkel a választék bővítését is elősegítették. A gépipari és vegyipari szövetkezetek számos olyan termék előállítására vállalkoztak, amelynek a szövetkezetek az egyedüli gyártói. Figyelemre méltó az import-

szervezeti változások következtében a szövetkezetek száma az elmúlt öt esztendőben 182-vel csökkent, a vállalatok száma pedig ötten emelkedett. Kialakultak a gazdaságilag erős, az igényeket jobban kielégítő, nyereségesen gazdálkodó szövetkezetek, amelyekben lehetővé vált a termelés szerkezetének megújítása, a gazdaságosabb tevékenység kialakítása. Csökkent az elvesztéssel dolgozó szövetkezetek száma. A lakossági áruhalmozás növelésében jelentős részt vállaltak a könnyűipari szövetkezetek, termékeikkel a választék bővítését is elősegítették. A gépipari és vegyipari szövetkezetek számos olyan termék előállítására vállalkoztak, amelynek a szövetkezetek az egyedüli gyártói. Figyelemre méltó az import-

Az elmúlt években tovább bővült a szövetkezeti szolgáltatási hálózat, a lakossági szolgáltatási igények 35 százalékát a szövetkezetek elégítik ki.

A megnövekedett feladatok ellátását jól segítette a szövetkezeti, politikai, mozgalmi munka fejlődése. A szövetkezeti demokrácia fórumrendszere kedvező feltételeket teremtett a testületek érdemi működéséhez, a szövetkezeti demokrácia jobb érvényesüléséhez. Az országos tanács egyetértett azzal, hogy az ipari szövetkezetek, a tagság, az alkalmazottak és vezetők képességeinek és az eszközök mennyisége, összetétele, valamint a munkakörülmények fejlődése alapján alkalmasabb társadalmi követelmények teljesítésére. Az országos tanács jóváhagyta a kongresszusi beszámoló és az ipari szövetkezetek feladatait meghatározó állásfoglalás tervezetét.

Szerződés

A Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa meghívására augusztus 15-25. között Szaadun Musztafa alelnök vezetésével hazánkban tartózkodott az Iraki Parasztszövetség küldöttsége. A vendégek Vas és Heves megyében tanulmányozták a területi szövetségek és termelőszövetkezetek munkáját.

Az iraki küldöttség tárgyalásokat folytatott Czimbalmos Bélával, a TOT főtítkárával. Soós Gábor mezőgazdasági és élelmiszerügyi államtitkárral, valamint Székács Imrével, a Tesco vezérigazgatójával, a magyar-iraki műszaki-tudományos együttműködési vegyes bizottság magyar tagozatának elnökével.

A TOT és az Iraki Parasztszövetség képviselői egyezményt írtak alá a két szervezet közötti együttműködés kiszélesítéséről.

Az iraki küldöttség kedden elutazott Budapestről. (MTI)

Próbaüzem

Marcaliban, a Volán 13. számú Vállalata üzemegységében új szennyvíztisztító telep műszaki próbája kezdődött. A tízmillió forint értékű rendszer építéséhez az elmúlt év végén fogtak hozzá, s az határidőre készült el.

Az új berendezés a Balaton vízvédelmét is szolgálja. Ugyancsak a balatoni környezetvédelmet segíti az a tisztítómu, amelynek építése most kezdődött a Volán 13. számú vállalatának síófoki bázisán. Ez a jövő év közepén lép üzembe.

Élővízen, holtágakon

Előkészületek az őszi lehalászásra

Tizenöt centi híján kétféle harcsát fogott júliusban Fejes Ferenc halász a Maroson, s a Szegedi Tisza Halászati Szövetkezet többi élővízi halászához hasonlóan az iraki fogásai is azt jelzik, hogy ez az év jónak ígérkezik a halászatnak. A Tiszán és mellékfolyóin gazdálkodó Szegedi Halászati Szövetkezet varsás-halász halászáig eddig már 35 mázsát fogtak az egyébként ritkának számító csemegéből, a kecségéből, amely az elmúlt négy-öt esztendő alatt összesen sem volt annyi, mint most. Mint Pelle László, a Tisza Halászati Szövetkezet elnöke és dr. Balázs László, a szövetkezet főagronómusa elmondta, az egyebek között a becsei dűzsasztó hatásának köszönhető. Egyébként várható, hogy a folyóban észrevehetően növekszik a nemeshalak aránya, hiszen a szövetkezet az élővízbe is rendszeresen telepíti a halakat. Tavaly például hatezer kecségét, 25 ezer harcsát, 200 mázsa pontyot engedtek a folyóba, az idén pedig 15 ezer darab öt-hat centiméteres harcsaivadékkal, 180 mázsa pontyval, 12 ezer előnevelt süllővel és 35 ezer csukával gyarártják az élővizek természetes halállományát.

Ami viszont valóban gazdálkodásnak nevezhető, az a tartás körülményeinek tudatos szabályozásával a holtágakon valósulhat meg. Az idej hosszú napos tavasz — mint az eddigi próbahalászatok bizonyítják — és azt követő meleg nyár igen kedvezett a ponty, busa, amúr telepítéssel hasznosított holtágokban az állomány fejlődésének és többek között kiderült, hogy a tavasszal kihelyezett busák az akkori 30 dekárról már egy kilón felüli súlyúra növekedtek. Az intenzív hasznosítású holtágokról a halászati szövetkezet szakemberei 35-40 vagonynyi „haltermést” várnak. Ez egyébként a terveknek megfelelően 14-15 mázsa hektáronkénti átlagtermést jelenthet majd. A halászati szövetkezet folytatja a holtágokban a növényevőhaltermelést, de emellett azokba a haltágakba, amelyekbe a horgászat is engedélyezett, a tavalyinál kétszer több, úgynevezett horoghalmat telepített. Így az idén 100 mázsa tenyészponty kezdte meg

a Tisza holtágokban „siralomházi” életét. A Szegedi Halászati Szövetkezet a növényevő-halakat a nemrég elkészült gyomaj haljeldolgozóba szállítja, ahonnan a Közép-Keletre exportálják, elsősorban az iraki fogyasztóknak. Az élővízi és holtági halászat és halgazdálkodás mellett a modern termelési technológiát igéri a szövetkezetnek a csanyleleki Egység Tsz-szel közösen üzemeltetett 225 hektáros tógazdasága, amely jelenleg a prózaüzemelés szakaszában van. Hat tóban már pontyot, busát és amúrt nevelnek, s az idej nyári próbahalászat itt is kedvező eredményeket ígér. Már az idén került ezekből a halakból a hazai fogyasztók asztalára is és az őszi lehalászás idejére is és exportra is jut már a csanyleleki halakból. A nagy őszi munkára készülve megállapították a szakemberek, hogy jól bevált az országban egyébként elsőként itt alkalmazott gépi lehalászási módszer, amely a tórendszerből „kormányozott” halat szivattyúval keresztül juttatja a

válogató asztalra onnan pedig a négyféle osztályozott szakmánya a teherautókon levő szállító kádakba kerül. Az eddigi tapasztalatok szerint egy hatórás műszakban a nyolcfős személyzet 15 tonna tenyészhalat tud a kívánalomnak megfelelően feldolgozni. A csanyleleki tórendszer üzemszerű termelése a tervek szerint két év múlva indul meg. A szegedi halászati szövetkezet termelési technológiája iránt máris nagy a szakemberek érdeklődése. Ez azért is figyelemre méltó, mert a hazai és nemzetközi tapasztalatcsere — amelynek keretében éppen ma szovjet halászati szakemberek keresik fel a csanyleleki gazdaságot — kölcsönösen hasznos lehetnek nemcsak az idelátogatóknak, hanem a tógazdaság üzemeltetőinek is, mert valójában minden nap, amely a két év múlva meginduló iparszerű termelést hozza közelebb, nemcsak felkészülést, hanem egyben kísérleti eredményeket is szolgáltat.

Gyorsmérleg az áruforgalomról

Megfelelő volt és hónapról hónapra javult a lakosság áruellátása — állapította meg az a gyorsjelentés, amelyet a Belkereskedelmi Minisztérium készített az év első hét hónapjának áruforgalmáról. Ebben az évben augusztusig a kiskereskedelmi üzletekben a lakosság — folyó áron — 9 százalékkal többet költött vásárlásra, mint a múlt év azonos időszakában. A készpénzes áruértékesítés keretében 10 százalékkal haladta meg az elmúlt évi. Elemi-szerekből és élvezeti cikkekből az üzletek 4,4 százalékkal nagyobb forgalmat bonyolítottak le, s a termékek többségéből bőséges kínálattal szolgált, am néhány cikkből, főként élő halból, édesipari lisztesáruból, a nyáron pedig sörből nemcsak a választéki, hanem a mennyiségi igényeket sem tudták mindig kielégíteni.

Dinamikusan, az egy évvel ezelőttihez viszonyítva 12,5 százalékkal növekedett az iparcikk forgalma, s ezen belül a ruházati termékeké 10, a vegyes iparcikké pedig 13,1 százalékkal. Az év elejétől kezdve fokozatosan javították az ellátást ruházati termékekből, s megfelelő kínálattal bonyolították le a tavaszi és a nyári szезont. Ennek ellenére több cikkből, főként felsőkötött-

áruból, harisnyából, zokniból a kínálat nem ütötte meg a kívánt mértéket, hiányos volt az ellátás. A vegyes iparcikkeket árusító üzletek élénk forgalmat bonyolítottak le, és különösen bőséges kínálattal segítettek a vásárlást fekete-fehér tévékészülékekből, építőanyagokból, mosógépből, centrifugából és más termékekből. A keresletnek megfelelően a nagykereskedelem egyebek között 20 százalékkal több árut értékesített zomancozott és alumínium edényekből, elektromos hűtőszekrényekből, 45 százalékkal többet gáztűzhelyből. Azonban a zár, a lakat, a vasalás, a csavarú, a táskavarrógép, valamint egyes hirdástechnikai cikkek a választéki és időnként még a mennyiségi igényeket sem elégítették ki. A jelenlegi helyzetben, bár kisbútorokból és gyermekbútorokból még nem hiánytalan és kifogástalan az ellátás, de a bútorkínálat összességében jó. A papír- és írószerek-kereskedelem megfelelően készült az iskolaszézonra.

A lakosság júliusi ellátásának adataiból kitűnt, hogy az államj és a szövetkezeti kereskedelem ebben a hónapban 25,5 százalékkal több burgonyát, zöldséget és gyümölcsöt értékesített, mint egy évvel ezelőtt. Ezen be-

lül elsősorban a zöldségféle forgalma növekedett, csaknem 50 százalékkal, s gyümölcsből 18 százalékkal többet vásároltak. Az egy évvel ezelőttnél jóval bőségebb kínálattal szolgáltak sárga- és görögdiányéból, paradicsomból, zöldpaprikából, sárga- és őszibarackból, nyári almából és körtéből. Az elmúlt hónapban a budapesti szabadpiacokra burgonyából 9, gyümölcsből 22, zöldségféléből 35 százalékkal több áru került, mint egy évvel ezelőtt. A nagyobb kínálatnak megfelelően kedvezőbben alakultak az árak is. (MTI)

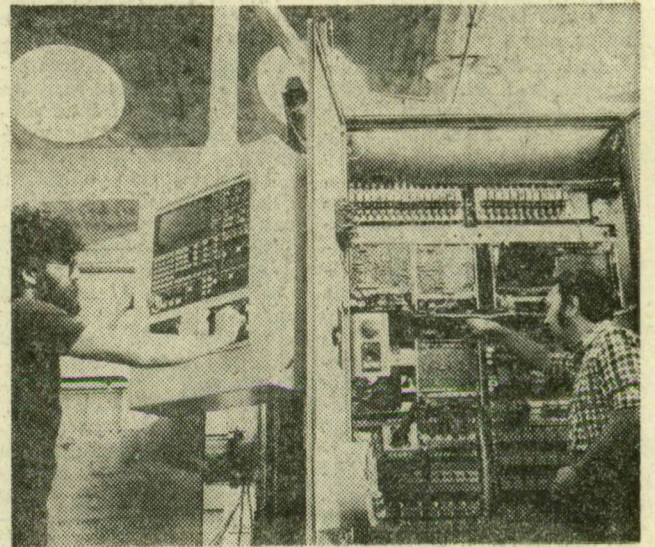
Új cipők Martfűről

Az ország legnagyobb cipőipari üze, a martfűi Tisza Cipőgyár, sikerrel szerepelt az augusztus második felében tartott budapesti börzén, amelyen 1982. első felére szánt kollekcióját ajánlotta nyolc kereskedelmi vállalat képviselőinek. A bemutatott 240 modellből szántatott választottak ki és rendeltek meg, s a fél évre felajánlott 3 millió 120 ezer pár lábbelit teljes egészében lekötötték. Kiváltságos nagy sikere volt a gyár két új termékének a pvc gyermek- és fiúcsizmáknak, valamint a férfi szabadidő cipőknek. A gyermekcsizmából már az év végéig száz-ezer párat kap a kereske-

delem, 1982 első felében pedig további 150 ezer párat. A fröccsöntött talpú férfi szabadidő cipő előállításához decemberben látnak hozzá az év következő év közepéig 102 ezer párat küldenek a nagykereskedelmi vállalatoknak. Hagyományos termékeikből, munkásbakancsból, kismamacipőkből, különféle tornacipőkből is teljes mértékben fedezik a szükségletet. Újdonság még, hogy a Tisza Cipőgyár bel-földi termékeiből megközelítően kétszáz ezer pár lábbelit két bőségben gyárt, ezzel a kényesebb lábú vásárlók igényét is kielégíti. A gyár újdonságait az őszi BNV-n is kiállítják.

Elsőként Csepelen

Automatizált gyár

A kepen: a csepeli szerszámgyárban a precíziós munkálóközpont vezérlőberendezését ellenőrzik

A Csepel Vas- és Fémüvegyárban — tervezik, hogy minimálisan az országban elsőként — két műszakban, de ha lehet, három műszakban indítják a próbaüzemet egy integrált számítógép-irányítási rendszerrel. A Magyar Tudományos Akadémia Számítástechnikai Intézetével közösen nyolc fontos alkatrész-típus 36-féle megmunkálási programját már elkészítették, valamennyi szerszámgyéphez szükséges precíziós öntvény, amelyek minősége alapvetően befolyásolja a végtermék minőségét. A következő hetekben folyamatosan kapcsolják be a gépeket, technológiai egységeket az integrált termelési rendszerbe, s várhatóan októbertől a szerszámgyárat öt megmunkálóközpontja, egyik anyagot, alkatrészt és szerszámot kiszolgáló magaskraktára, egy ipari robotja és komplett mérőberendezése számítógépes irányítással, teljesen automatikusan ter-

melj majd. A gyáriak úgy tervezik, hogy minimálisan két műszakban, de ha lehet, három műszakban indítják a próbaüzemet, így a teljes, komplett integrált termelési rendszer összesen 32 hagyományos megmunkáló szerszámgyépi munkáját látja el. A rendszer üzemeltetését műszakonként mindössze három szakember végzi el, így sok dolgozó fizikai munkáját helyettesítik. Erre nagy szüksége is van a gyárnak, mert munkáslétszáma évről évre csökken. Bizonyára ez a kényeszerhatás is közrejátszott abban, hogy Csepelen rövid idő alatt megvalósították az első integrált, automata termelési rendszert. A csepeliekkel szinte egyidőben a Szerszámgyépi Művekben, az Egyesült Villamos Gépgyárban és néhány kutató-fejlesztő intézetben is munkába állították a számítógép-irányítási rendszert.